

Dosar nr. 2ra-856/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani
(judecător Dorin Dulghieru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
(judecători Maria Guzun, Iurie Cotruță, Ion Țurcan)

DECIZIE

27 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător
Judecătorii

Tatiana Vieru
Iuliana Oprea
Maria Ghervas
Victor Burduh
Luiza Gafton

examinând recursul declarat de Alexandru Butuc,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Butuc împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat ca rezultat al condițiilor inumane și degradante de detenție,

împotriva deciziei din 14 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Alexandru Butuc, menținută hotărârea din 24 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani,

c o n s t a t ă:

La 17 octombrie 2016, Alexandru Butuc s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la încasarea din contul bugetului de stat a prejudiciului moral în mărime de 50000,00 lei, cauzat prin acțiunile Departamentul Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției al Republicii Moldova (f.d. 3-8).

În motivarea acțiunii, reclamantul Alexandru Butuc a indicat că, în perioada 13-27 iulie 2016, prin încheierea judecătorului Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, întru asigurarea prezenței, în calitate de inculpat, în ședința de judecată numită pentru datele de 14 iulie 2016 și 22 iulie 2016, s-a dispus etaparea reclamantului și deținerea acestuia în Penitenciarului nr.13 Chișinău.

În legătură cu aceasta, reclamantul a specificat că, în perioada deținerii în Penitenciarul nr.13, condițiile de detenție nu corespundeau standardelor recunoscute.

Potrivit relatărilor reclamantului, în celula nr. 162, care este celulă de carantină și în care reclamantul a fost instalat în perioada dintre 13 și 20 iulie 2016, în permanență au fost instalați opt deținuți, acesta fiind numărul maxim admis.

A mai susținut că, în celula nr.137, în care a fost instalat perioada de la 20 la 27 iulie 2016, au mai fost instalați patru deținuți, la fel în număr maxim admis, însă fiecărui deținut din această celulă nu erau disponibili 4 metri pătrați garantați unui deținut.

Totodată reclamantul a menționat că, alimentația a fost de cea mai joasă calitate, iar în celulă ceilalți deținuți fumau, specificând că, dânsul era unicul nefumător din celulă și a notat că, administrația penitenciarului nu a întreprins nici o măsură concretă întru respectarea normelor cu privire la fumat, inclusiv cele de asigurare a deținuților cu loc pentru fumat, întru excluderea fumatului în celulă, fapt care a cauzat daune sănătății reclamantului.

Reclamantul a invocat că, în ambele celule sus-îndicate, blocul sanitar se află în interiorul celulei, nefiind izolat corespunzător normativelor, iar în lipsa ventilării, mirosurile au fost insuportabile.

Suplimentar, reclamantul a obiectat asupra iluminării insuficiente în celule, fapt care a generat reclamantului probleme oculare.

Concomitent a indicat că, deținuții își spălau și uscau hainele la fel în interiorul celulei.

În aceeași ordine de idei a arătat că, în perioada în care a fost reținut în penitenciar, luându-se în considerare factorii enunțați mai sus în raport cu temperaturile ridicate, aflarea în celule era insuportabilă.

Tot aici a reflectat reclamantul Alexandru Butuc și asupra lipsei de inventar și a lenjeriei de pat în celule, precum și obiectelor de uz casnic și sanitar.

În lumina celor expuse a insistat reclamantul că condițiile de detenție în celulele penitenciarului notat reprezintă un pericol real pentru viața și sănătatea deținuților.

Astfel, consideră reclamantul că este justificat să pretindă compensarea prejudiciului moral suportat în condițiile sus-enunțate în echivalent bănesc în mărime de 50000 lei.

Prin hotărârea din 24 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 82-85).

La 21 august 2017, Alexandru Butuc a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii (f.d. 91, 99-100).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, prin decizia din 14 noiembrie 2017 a respins apelul declarat de către Alexandru Butuc, a fost menținută hotărârea din 24 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani (f.d. 109-113).

Instanțele ierarhic inferioare au concluzionat că cerința înaintată de către reclamant față de Ministerul Justiției cu privire la repararea prejudiciului moral pretins a fi cauzat de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare este drept una neîntemeiată, or, aceasta în condițiile speței, este înaintată împotriva unui pârât necorespunzător.

Pentru a ajunge la această concluzie, instanțele judecătorești au indicat că, reieșind din statutul de persoană juridică a Departamentului Instituțiilor Penitenciare, și din faptul că acesta în activitatea sa își asumă responsabilitatea de a fi antrenat în raporturi juridice de sinestătător, inclusiv și în raporturi obligaționale, statutul de subordonare Ministerului Justiției al RM nu poate implica răspunderea ultimului pentru faptele Departamentului, inclusiv și în condițiile apariției obligației de reparare a prejudiciului moral cauzat a fi de către Departament.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 16 februarie 2018, Alexandru Butuc a declarat recurs împotriva deciziei din 14 noiembrie 2017 al Curții de Apel Chișinău (f.d. 116).

În motivarea cererii de recurs, Alexandru Butuc a indicat că de către instanțele ierarhic inferioare au fost interpretate eronat normele de drept material, ceea ce constituie temei de admitere a recursului.

În acest sens, recurentul a indicat că instanța de apel eronat a ajuns la concluzia că Ministerul Justiției al RM este pârâtul necorespunzător în speța dată, or, în cazuri analogice instanțele judecătorești au statuat că Ministerul Justiției este responsabil pentru prejudiciul cauzat deținuților pentru deținerea acestora în condiții inumane și degradante în instituțiile penitenciare.

Totodată, recurentul a remarcat că instanțele judecătorești la emiterea deciziilor sale nu au luat în considerare jurisprudența CEDO, care în hotărârile sale pe cazuri similare, a recunoscut că responsabil de încălcarea art. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, în ceea ce privește tratamentul inuman a deținuților din instituțiile penitenciare, este Ministerul Justiției.

La 04 aprilie 2018, Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copiei respective (f.d. 126). Având în vedere că intimatul nu a prezentat referință în termenul acordat, admisibilitatea recursului urmează a fi decisă în lipsa acesteia.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul judiciar constată că Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei integrale la data de 08 decembrie 2017 (scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 114). Având în vedere că la materialele dosarului lipsește dovada recepționării deciziei integrale de către recurent, recursul declarat de Alexandru Butuc la 16 februarie 2018 se consideră a fi depus în termen.

Prin încheierea din 23 mai 2018 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Alexandru Butuc a fost considerat admisibil (f.d. 128).

Potrivit art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

În speță, Colegiul a considerat că examinarea recursurilor este posibilă fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Examinând recursul declarat de Alexandru Butuc împotriva deciziei din 14 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, studiind materialele dosarului și raportând cele constatate la prevederile legale care guvernează speța, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe din următoarele raționamente.

Potrivit art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională; c) a interpretat în mod eronat legea; d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Potrivit certificatului nr. B-348 din 03 august 2016 eliberat de către Șeful Penitenciarului nr. 2 Lipcani, se constată cu certitudine faptul că, Alexandru Butuc în perioada de la 13 iulie 2016 până la 27 iulie 2016 s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 13 din Chișinău (f.d. 12).

Conform certificatului nr. 3/B-173/16 din 06 septembrie 2016, eliberat de Șeful Penitenciarului nr. 13 Chișinău, în perioada de la 14 iulie 2016 până la 20 iulie 2016 condamnatul Butuc Alexandru a fost deținut în camera nr. 162 (cameră de carantină), în perioada de la 10 iulie 2016 până la 27 iulie 2016 în camera nr. 137 din Penitenciarul nr. 13 Lipcani.

Din referința depusă de reprezentantul Ministerului Justiției al RM, rezultă că pârâtul a confirmat faptul că în perioada de la 13 iulie 2016 până la 27 iulie 2016, condamnatul Alexandru Butuc, fiind deținut în Penitenciarul nr. 13 din Chișinău, a fost repartizat în celulele nr. 162 și nr. 137. Potrivit informației tabelare prezentate în referință, în perioada indicată, în celula nr. 162, cu suprafața de 21 m.p. au fost deținute - 8 persoane, în celula nr. 137, cu suprafața de 13,3 m.p., au fost deținute 4 persoane.

Tot din materialele dosarului judiciar, rezultă că prin hotărârea din 30 martie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, menținută prin decizia din 25 octombrie 2016 a Curții de Apel și încheierea din 30 martie 2017 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis ca întemeiată cererea de chemare în judecată depusă de reclamantul Butuc Alexandru

împotriva Ministerului Justiției al RM privind încasarea prejudiciului moral, dat fiind faptul că, în perioada de detenție și anume 14 februarie 2012 – 23 februarie 2012, 02 octombrie 2014 – 04 decembrie 2014, 26 decembrie 2014-08 iunie 2015, 26 august 2015 – 09 august 2015, reclamantul a fost deținut în Penitenciarul nr. 13, în condiții inumane, astfel, fiind încălcat de către stat art. 3 din Convenția Europeană, care interzice sub orice formă tratamentul inuman al persoanelor.

Reclamantul invocând faptul că, ispășindu-și pedeapsa în Penitenciarul nr. 2 din Lipcani, în perioada 13 iulie 2016 până la 27 iulie 2016 s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 13 din Chișinău, în același condiții precare, fapt ce a dus la încălcarea dreptului garantat de art. 3 CEDO și despre care a sesizat instanța de judecată prin prezenta acțiune, cu solicitarea de ai fi reparat prejudiciului moral cauzat prin detenția în condiții degradante și inumane.

Investită cu judecarea prezentei cauze, instanța de fond a respins acțiunea reclamantului ca fiind neîntemeiată, motivând prin faptul că Ministerul Justiției nu este pârâtul corespunzător în condițiile prezentei speței.

Instanța de apel prin decizia din 14 noiembrie 2017 a menținut hotărârea primei instanțe, concluzionând că în speță, instanța de fond corect a respins acțiunea reclamantului pe motiv că a fost înaintată împotriva pârâtului necorespunzător.

Coroborând materialele cauzei civile cu motivele invocate de către recurent în cererea de recurs, Colegiul lărgit conchide că concluziile instanței de apel și primei instanțe expuse în hotărârile judecătorești sunt în contradicție cu materialele cauzei, iar circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate sau elucidate pe deplin de către instanțele ierarhic inferioare.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră eronată și neîntemeiată concluzia instanțelor ierarhic inferioare privind respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată, pe motiv că acțiunea este înaintată împotriva Ministerului Justiției, care în condițiile speței nu este pârâtul corespunzător, iar Departamentul Instituțiilor Penitenciare nu a fost atras în calitate de pârât.

În susținerea poziției sale, instanța de recurs notează faptul că Penitenciarul nr. 13 din Chișinău este o instituție penitenciară din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor (la data depunerii cererii de chemare în judecată - Departamentul Instituțiilor Penitenciare), care se subordonează Ministerului Justiției Republicii Moldova, care urmează a fi reprezentantul statului.

Or, în acest sens instanța de recurs, relevă prevederile art. 3 din Legea cu privire la sistemul penitenciar, nr. 1036-XIII din 17.12.1996 (abrogată la 16 mai 2018), care prevede că, sistemul penitenciar este subordonat Ministerului Justiției.

Iar, art. 4 alin. (1) și (2) ale aceleiași norme legale, indică că sistemul penitenciar este constituit din Departamentul instituțiilor penitenciare, subdiviziunile acestuia, întreprinderile de stat din cadrul sistemului penitenciar și asociațiile acestora. Subdiviziunile Departamentului instituțiilor penitenciare sunt: a) instituțiile penitenciare; b) instituțiile de cercetări științifice, de învățământ, medicale și alte instituții și subdiviziuni create special pentru asigurarea activității sistemului.

Potrivit anexei nr. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 736 din 3 octombrie 2012, cu privire la aprobarea Regulamentului la organizarea și funcționarea Ministerului Justiției al

Republicii Moldova (în vigoare la data depunerii cererii de chemare în judecată), Departamentul Instituțiilor Penitenciare face parte din Lista autorităților administrative din subordinea Ministerului Justiției.

Pct. 4, subpct. 9 din Regulamentul nominalizat stipulează că, în vederea realizării misiunii sale, Ministerul exercită următoarele funcții de bază: promovarea politicii de stat în domeniul punerii în executare a pedepselor penale privative de libertate, măsurii arestului preventiv, sancțiunii arestului contravențional, măsurilor de siguranță aplicate deținuților, precum și în domeniul probațiunii.

Pe cale de consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ reține drept întemeiate alegațiile recurentului, potrivit cărora în condițiile prezentei spețe, Ministerul Justiției este organul responsabil pentru repararea prejudiciului moral cauzat de către instituțiile penitenciare, pentru detenție în condiții inumane ori degradante și ajunge la concluzia că, în speță, autoritatea pârâtă este Ministerului Justiției și anume el poartă răspundere pentru acțiunile Penitenciarului nr. 13 din Chișinău, deoarece instituția penitenciară este subordonată Departamentului Instituțiilor Penitenciare (în prezent – Administrația Națională a Penitenciarelor), care la rândul său se află în subordinea Ministerului Justiției. Pe cale de consecință, reclamantul corect și-a formulat pretențiile față de Ministerul Justiției.

În conformitate cu prevederile art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.

Articolul 13 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale stabilește că, orice persoană ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de Convenție au fost încălcate are dreptul să se adreseze efectiv unei instituții naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

În susținerea poziției sale Curtea Europeană a constatat în mai multe hotărâri ale sale adresate împotriva Republicii Moldova lipsa unui recurs efectiv la nivel național cu privire la pretențiile reclamantilor privind condițiile de detenție inumane și degradante. În special cauzele care au determinat situația ce a dus la violarea art.3 din Convenția Europeană referitor la condițiile de detenție: - supraaglomerarea celulelor; - lipsa paturilor; - fumatul pasiv; - hrana insuficientă; - lipsa luminii naturale; - lipsa plimbărilor la aer liber; - lumina artificială permanent aprinsă; - lipsa de încălzire a celulei ș.a.

Astfel în cauza CEDO Baștovoii c. Republicii Moldova din 5 iulie 2016, Curtea relevând jurisprudența sa anterioară în privința Republicii Moldova (cauza Shishanov c. Republicii Moldova, nr. 11353/06, §§ 50-61, 15 Septembrie 2015), cât și rapoartele sale pentru anii 2013, 2014 și 2015 privind condițiile de detenție, ca urmare a mai multor vizite la Penitenciarul nr. 13 din Chișinău, prin care s-a constatat probleme serioase, în special privind supraaglomerarea, calitatea mâncării, ventilarea și accesul la lumina solară, a constatat încălcarea art. 3 din Convenție, în privința condițiilor de detenție a reclamantului.

În hotărârea sa, Curtea a reiterat că statul trebuie să se asigure că o persoană este deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității umane, că modul și metoda de executare a măsurii să n-o supună suferinței sau unor greutăți de o intensitate care să depășească nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și că, avînd în vedere cerințele practice ale detenției, sănătatea și bunăstarea să îi fie protejate în mod adecvat (a

se vedea Kudla v. Poland [GC], nr. 30210/96, §§ 92-94, CEDO 2000-XI , și Popov c. Rusiei, nr. 26853/04, § 208 13 iulie 2006).

Instanța europeană a mai reiterat, în particular că o lipsă serioasă de spațiu într-o celulă de penitenciar este calificată drept un factor care trebuie luat în considerare la stabilirea faptului dacă condițiile de detenție descrise sunt „degradante” în sensul art. 3 din Convenție și poate releva o violare, fie luat separat, fie împreună cu alte încălcări (a se vedea, printre altele, Karalevičius c. Lituaniei nr. 53254/99, §§ 39, 7 aprilie 2005, și Ananyev și alții, nr. 42525/07 și 60800/08, §§ 139-165, 10 ianuarie 2012, §§ 145-147 și 149).

În prezenta cauză, Curtea a notat că supraaglomerarea a fost confirmată atât de Guvern, prin datele cu privire la mărimea și capacitatea celulelor (paragraful 10), cât și de Centrul pentru Drepturile Omului (paragraful 12). Mai mult, calitatea alimentelor, lipsa luminii solare, ventilația insuficientă și lipsa intimității la utilizarea toaletei au sporit suferințele reclamantului, care au depășit nivelul acceptat de suferință inerentă detenției (a se vedea Onaca c. României, nr. 22661/06, §§ 38-39, 13 martie 2012). În lipsa unor dovezi din partea Guvernului în privința faptului că pe parcursul ultimilor ani la Penitenciarul nr. 13 s-au efectuat îmbunătățiri considerabile, Curtea consideră că nu este nici un temei de a devia de la concluziile sale expuse în hotărârile anterioare (a se vedea, printre cele mai recente, Silvestru c. RM, nr. 28173/10, 13 ianuarie 2015; Pisaroglu c. RM, nr. 21061/11, 3 martie 2015; și Mescereacov c. RM, nr. 61050/11, 16 februarie 2016).

De asemenea, Curtea a reiterat că, în cauza dominantă Shishanov c. Republicii Moldova, a considerat necesară aplicarea art. 46 din Convenție. În particular, Curtea a decis că autoritățile RM trebuie să instituie, fără întârzieri, un remediu sau o combinație de remedii, cu efect preventiv și compensator pentru a garanta că încălcările Convenției ca urmare a condițiilor neadecvate de detenție în RM să fie redresate eficient.

Conform art. 4 al Constituției RM, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și celelalte tratate internaționale la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanță între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile interne, prioritate au reglementările internaționale.

Prevederile menționate sunt confirmate și prin Hotărârea Curții Constituționale din 14 octombrie 1999 privind interpretarea unor prevederi ale art. 4 din Constituția Republicii Moldova, conform căreia Convenția constituie o parte integrantă a sistemului legal intern, și respectiv urmează a fi aplicată direct ca oricare altă lege a Republicii Moldova cu deosebirea că, Convenția prin prisma prevederilor art.4 alin.(2) din Constituția Republicii Moldova, are prioritate față de restul legilor interne care î-i contravin.

În această ordine de idei și reieșind din faptul că condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 13, în care s-a aflat Alexandru Butuc, în perioada 13 – 27 iulie 2016, în special, cantitatea și calitatea insuficientă a hrănilor, accesul limitat la lumină, precum și condițiile sanitare insuficiente din celulă, au constituit tratament inuman și degradant în sensul articolului 3 al Convenției, Colegiu ajunge la concluzia de a admite acțiunea reclamantului privind încasarea din bugetul de stat a prejudiciului cauzat de instituția penitenciară pentru detenție în condiții inumane și degradante, or, aceste condiții de detenție sunt incompatibile

cu respectul față de demnitatea umană și contravin art. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Astfel, prin prisma art. 41 CEDO, dacă a avut loc o violare a Convenției sau protocoalelor sale și, dacă dreptul intern nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei violări, se acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă.

Prin urmare, luând în considerare practica CEDO în cauze similare, dar și faptul că printr-o hotărârea judecătorească irevocabilă a fost constatată încălcarea de către stat a dreptului garantat de art. 3 din CEDO, prin deținerea reclamantului în perioade anterioare, în Penitenciarul nr. 13 în condiții de detenție inumane și degradante, precum și faptul că pârâtul nu a prezentat probe că, în perioada următoare, au avut loc îmbunătățiri considerabile în penitenciarul respectiv, Colegiul lărgit consideră că nu există motive pentru a ajunge la o altă concluzie decât cea din jurisprudența sa anterioară.

Or, privând persoana de libertate, statul trebuie să asigure deținerea acestei persoane în condiții compatibile cu respectul față de demnitatea umană ca modul și metoda executării măsurii impuse să nu-l supună suferinței sau unei poveri de o intensitate ce depășește nivelul admisibil al suferinței cauzate în detenție și că, dat fiind cerințele practice de încarcerare, sănătatea și existența sa să-i fie asigurate în mod adecvat și prin acordarea asistenței medicale necesare (cauza *Ostrovar c. Moldovei*, hotărârea CEDO din 13 septembrie 2005).

Raportate cele invocate mai sus, în coroborare cu prevederile art. 1422 și art. 1423 Cod civil, și cu condițiile în care se afla Statul, fiind în imposibilitate de a asigura condiții necesare de detenție, Colegiul ajunge la concluzia de a încasa din contul statului, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Alexandru Butuc prejudiciul moral în mărime de 1000,00 lei, suma pe care Colegiul o consideră echitabilă, rezonabilă și justificată, având în vedere durata de detenție, dar și caracterul, gravitatea și suferințele suportate în timpul detenției.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe au fost adoptate cu aplicarea eronată a normelor de drept, fără constatarea și elucidarea pe deplin a unor circumstanțe importante pentru soluționarea cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, cu casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată depusă de Alexandru Butuc cu privire repararea prejudiciului moral cauzat ca rezultat al condițiilor inumane și degradante de detenție se admite parțial, cu încasarea din contul statului prin intermediul Ministerului Justiției al RM a prejudiciului moral în mărime de 1000,00 lei.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Alexandru Butuc.

Se casează decizia din 14 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 24 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani și se emite o hotărâre nouă prin care:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Alexandru Butuc împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral cauzat ca rezultat al condițiilor inumane și degradante de detenție.

Se încasează, din bugetul de stat, gestionat de Ministerul Finanțelor al RM, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul lui Alexandru Butuc, suma de 1000,00 (o mie) lei, cu titlu de prejudiciul moral cauzat prin deținerea în condiții inumane și degradante.

În rest pretențiile reclamantului Alexandru Butuc privind încasarea prejudiciului moral se resping.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Iuliana Oprea

Maria Ghervas

Victor Burduh

Luiza Gafton